

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0018202575
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:0018202575.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: M.. P. S., D.. XX.X.XXXX, N. F. A. XX, W. Z., zastúpeného: VIRE law & consulting s.r.o., IČO: 47254921, so sídlom Sasinkova 12, Bratislava, proti žalovanému: News and Media Holding, a.s., IČO: 47256281, so sídlom Einsteinova 25, Bratislava, zastúpenému: 1/ Škubla & Partneri, s.r.o., IČO: 36861154, so sídlom Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, 2/ MP Legal, s.r.o., IČO: 50103156, so sídlom Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, o zaplatenie sumy 10.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 02.júna 2020, č. k. 12C/17/2018-145 v spojení s opravným uznesením zo dňa 29.júla 2020 č.k. 12C/17/2018-159, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 5.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 10.11.2017 do zaplatenia a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že dňa X.X.XXXX bol v týždenníku A. X W. Č.. XX na Z. XX X. Č.U. A. D.: ". Z. U. Ž. Z. A.: ". B., C. O.L. A. R. T. D. O., A. F. O.. Z. S. G. P. S.Á.. V článku je okrem iného uvedené: "...H. Z. R. A. H. O., G. B. A. Z. U. D. A.U. A.. V. H. podľa D. L. Z. I. O. - C. V. Š. Z. P. S.. Hodnota spoločnosti sa môže aj s budovami a so strojmi pohybovať v osemciferných číslach. Prepojenie na S. naznačuje fakt, že poľnohospodársky podnik riadi S. H., ktorý ešte vlni vystriedal vládcu Žitného ostrova S. vo vedení družstva v C. A.. ..." Konštatoval, že žalobca sa svojou žalobou domáha proti žalovanému plnenia zo zmluvy, resp. z Dohody o skončení sporu 27C/18/2008 vedeného pred Okresným súdom v Trnave mimosúdny zmluvou (ďalej len "Dohoda"), uzatvorenej dňa 11.2.2009 medzi žalobcom ako navrhovateľom a Spoločnosťou X A., Z..F..P., L.: XXXXXXXX, Z. Z. A. Y. X, N., R.. G. L.. M. W. ako odporcom. V preambule Dohody účastníci zmluvného vzťahu uvádzajú dôvod uzavretia Dohody ako výsledku mimosúdneho zmluvy po vzájomnom rokovaní, ktorým bol súdny spor na základe žaloby žalobcu o ochranu osobnosti voči uvedenej obchodnej spoločnosti, a to na základe štyroch sporných článkov uverejnených v r. 2005 a 2007 s názvami: ". I., ". G., ". N.Á. F. L. V. ". N. S.. Predmetom Dohody bolo uprednostnenie budúcnosti pred minulosťou a usporiadanie svojich vzájomných vzťahov tak, aby viac nedošlo k neopodstatneným zásahom do osobnostných práv navrhovateľa (žalobcu). V čl. 1 bod 1 a 2 Dohody zmluvné strany konštatujú, že touto Dohodou nie je dotknutá sloboda prejavu odporcu a jeho právo rozširovať informácie v podobe spravodajstva v novinách, časopisoch alebo inej tlači vydané odporcom. Za spravodajstvo sa pritom pokladá spracovanie udalosti, ktorá nastala najviac pätnásť (15) dní pred odovzdaním spravodajského príspevku do tlače, pričom spravodajský príspevok svojím rozsahom a formou spracovania musí

zodpovedať obvyklým žurnalistickým kritériám, podľa ktorých príspevok má charakter spravodajského príspevku. V čl. 2 bod 1 Dohody akýkoľvek iný ako spravodajský príspevok bez ohľadu na žurnalistickú formu spracovania (napr. reportáž, fejtón, komiks, atď.) ktorý sa výslovne zmieni o navrhovateľovi, alebo ktorý prinesie údaje, podľa ktorých by bolo bez pochybností možné určiť navrhovateľa ako osobu, ktorej sa príspevok týka, pred zaradením do tlače odporca predloží navrhovateľovi na vyjadrenie v lehote bez zbytočného odkladu, ktorá M.. P. S. umožní zaujať stanovisko k pripravovanému príspevku. Podľa bodu 2 tohto článku Dohody odporca nezaradí pripravený príspevok do čísla skôr, ako uplynie lehota, v ktorej sa navrhovateľ môže vyjadriť k pripravenému príspevku. Podľa čl. 1 bod 3 Dohody, ak navrhovateľ oznámi písomne odporcovi, že má záujem príspevok pripravený na uverejnenie opraviť, doplniť alebo inak napraviť pravdu skresľujúce alebo nepravdivé skutkové tvrdenia uvedené v príspevku pripravenom na uverejnenie, do troch dní od doručenia príspevku oznámi písomne odporcovi svoje pripomienky k skutkovým tvrdeniam uvedeným v príspevku, alebo ak táto lehota vzhľadom na povahu príspevku bude príliš krátka, vyrozumie odporcu o primeranej lehote, v ktorej mu doručí svoje pripomienky k skutkovým tvrdeniam. Rozlíšenie medzi skutkovým tvrdením a hodnotiacim úsudkom pre potreby tejto dohody vychádza z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci U. proti F.Z. (Z. Č.. XXXX/XX, F. R. X. M.U. XXXX, §. XX). Podľa čl. 3 bod 1 Dohody každé porušenie povinnosti, ktorú odporca prijal touto Dohodou zakladá pre navrhovateľa právo na peňažné plnenie vo výške 10 000,- eur. Peňažné plnenie je splatné do pätnásť (15) kalendárnych dní nasledujúci po dni uverejnenia príspevku, ktorý bude pripravený v rozpore s touto Dohodou. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 488, § 489, § 491 ods.1, § 494 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. K námietke neplatnosti Dohody uviedol, že po vykonaní dôkazu výsluchom L.. W. už jej existenciu nerozporoval. Svedok, ako štatutárny zástupca právneho predchodcu žalovaného totiž jednoznačne potvrdil všetky okolnosti uzavretia tejto Dohody, vrátane toho, že Dohodu podpisoval dobrovoľne, bez nátlaku a po porade s právnikom M.. V.. Na základe takto preukázaných okolností uzavretia právneho úkonu dospel k záveru, že právnym základom prejednávanej veci je inomínatna (nepomenovaná) zmluva, na základe ktorej si účastníci zmluvného vzťahu dohodli budúce vzájomné práva a povinnosti vyplývajúce z mimosúdneho usporiadania sporov, ktoré boli predmetom viacerých súdnych konaní. Platnosť tejto zmluvy, Dohody, však žalovaný namietal aj z dôvodu neurčitosti a nezrozumiteľnosti jej ustanovení, resp. pre rozpor s ust. čl. 26 Ústavy SR, t. j. pre obmedzenie žalovaného v slobode prejavu. V tomto smere sa priklonil k argumentácii žalobcu, ktorý poukázal na to, že žalovaný, a ani jeho právny predchodca, až do doby uplatnenia jeho nároku vyplývajúceho z predmetnej Dohody jej platnosť nenamietal a ustanovenia Dohody sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné a ich význam je evidentný, bez potreby bližšieho ozrejmnia. Čo sa týka obmedzenia ústavného práva žalovaného na slobodu prejavu, žalovanému pripomenul jednoznačne a nezameniteľne formulované ustanovenie čl. 1 bod 1 Dohody, podľa ktorého sa strany sporu ako zmluvné strany hneď na úvod navzájom uistili, že touto Dohodou nie je dotknutá sloboda prejavu žalovaného. Z nasledujúcich ust. čl. 2 Dohody (najmä ust. čl. 2 bod 4 Dohody) navyše nevyplýva, že by sa žalovaný, resp. jeho právny predchodca zaviazal pred zverejnením príspevku pozmeniť jeho znenie výlučne len na želanie žalobcu. Dohoda totiž zaväzuje žalovaného predovšetkým pred zverejnením akéhokoľvek iného než spravodajského príspevku, ktorý zmieňuje žalobcu, tento predložiť žalobcovi na vyjadrenie a prípadnú zmenu znenia príspevku, príp. jeho nezverejnenie určuje žalovanému vykonať až po predložení dôkazov alebo presvedčivých argumentov zo strany žalobcu vyvracajúcich, alebo vážne spochybňujúcich pravdivosť alebo úplnosť skutkových tvrdení uvedených v príspevku pripravenom na uverejnenie. Čl. 3 bod 1 Dohody zakladá pre žalobcu právo na peňažné plnenie vo výške 10.000,- eur v prípade každého porušenia povinnosti zo strany žalovaného prijatého touto Dohodou. Porušením zmluvnej povinnosti žalovaného je v tomto prípade nedodržanie povinnosti vyplývajúcej z čl. 2 bod 1 Dohody, a tým je nepredloženie pripravovaného výslovne sa zmieňujúceho príspevku žalobcovi na vyjadrenie umožňujúc mu tým zaujať k príspevku stanovisko. Práve toto porušenie zmluvnej povinnosti založilo žalobcovu právo na peňažné plnenie vo výške 10.000,- eur. Uvedené peňažné plnenie posúdil ako zmluvnú pokutu v zmysle ust. § 544 Občianskeho zákonníka. Mal preukázané, že pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo strany žalovaného si strany sporu písomne (v hlavnej zmluve) dojednali zmluvnú pokutu, ktorá bola určená presnou výškou (10.000,- eur). Žalovaným namietané takouto zmluvnou pokutou jednostranné sankcionovanie žalovaného nemožno považovať za rozporné s dobrými mravmi, a teda spôsobujúce absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Samotné znenie celej Dohody, ako aj jednotlivých jej ustanovení, bolo koncipované, či konzultované právnymi zástupcami zmluvných strán a od r. 2009 nebolo ani jedno ustanovenie rozporované či už žalovaným, alebo jeho právnym predchodcom. Je teda pravdepodobné, že pri koncipovaní Dohody, resp. pri konzultácii s právnym zástupcami zmluvných strán, bolo rešpektované aj znenie ust. § 43

Občianskeho zákonníka, podľa ktorého účastníci sú povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov. Právny predchodca žalovaného sa ako zmluvná strana zaviazal na plnenie tejto zmluvy predovšetkým v záujme mimosúdneho urovnania viacerých súdnych sporov o ochranu osobnosti žalobcu, ktoré v danom čase prebiehali. Dohoda, ako aj dojednanie o zmluvne pokute je teda platným právnym úkonom. Prisvedčil žalovanému, že v danom prípade existujú kvalifikované dôvody na zníženie žalobcom požadovanej zmluvnej pokuty podľa čl. 3 ods. 1 Dohody (jedná sa iba o tri výroky o žalobcovi, pričom objektom témy článku nie je primárne žalobca, ale Š.H. B.). Je bez relevancie, či výroky výslovne zmieňujúce žalobcu sú skutkovými tvrdeniami, či hodnotiacimi úsudkami, resp. či jednotlivé výroky sú alebo nie sú spôsobilé zhoršiť či znevážiť postavenie žalobcu v spoločnosti, príp. či sa v článku žalovaný vyjadruje o žalobcovi nad rámec toho, čo je verejnosti známe z iných mediálnych príspevkov. Výšku dojednanej zmluvnej pokuty posúdil ako neprímeranú a znížil jej výšku na sumu 5.000,- eur, pričom prihliadol najmä na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, bez prihliadnutia na dôsledky, aké nastali porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta viazala. S poukazom na ust. § 545a Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi zmluvnú pokutu v sume 5.000 eur spolu s úrokom z omeškania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku; v spojení s opravným uznesením; podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, aby bola aj v tejto časti žaloba zamietnutá, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozsudok a uznesenie vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že prvoinštančný súd nesprávne právne posúdil vec a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď ustálil, že žalobcom uplatňovaný nárok žalobou je opodstatnený, prvoinštančný súd nesprávne právne posúdil vec, keď žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty znížil iba o polovicu a odôvodnenie jeho rozsudku je arbitrárne a nepreskúmateľné. Zotrval na tom, že Dohoda o urovaní uzatvorená dňa 11.2.2009 medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného (spoločnosťou Z. X A., s.r.o.) je absolútne neplatným právnym úkonom pre jej rozpor s ust. § 39 Občianskeho zákonníka; že Dohodu nemožno považovať za platný právny úkon rovnako pre nezrozumiteľnosť a neurčitost' jej jednotlivých ustanovení; a v prípade, ak by bola Dohoda platným právnym úkonom, zo strany žalovaného nedošlo k jej porušeniu v súvislosti s uverejnením článku žalovaného s názvom "X. Z. U. Ž. R. W. X.X.XXXX S. H. A. X W.. Poukázal na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie namietal, že Dohoda svojím obsahom a účelom odporuje kogentným ustanoveniam zákona, a to konkrétne zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky ako aj súvisiacim ustanoveniam zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Tlačový zákon). Poukázal na to, že síce hneď v úvode Dohody je konštatované, že sloboda prejavu žalovaného (resp. jeho právneho predchodcu) dotknutá nie je, nižšie v tele Dohody je upravený celý mechanizmus úpravy práv a povinností strán Dohody, v ktorého dôsledku na konci k obmedzeniu slobody prejavu žalovaného dochádza. V zmysle ustanovení Dohody totiž de facto uverejnením akéhokoľvek príspevku bez predošlej intervencie žalobcu, ktorý sa zmieňuje o žalobcovi, vzniká žalobcovi právo na peňažné plnenie vo výške 10.000,- eur podľa čl. 3 bod 1. Dohody. Príspevky podliehajúce povinnosti žalovaného podľa Dohody sú navyše vymedzené veľmi široko, čo výrazne zasahuje nielen do slobody prejavu žalovaného, ale zároveň zasahuje do povinnosti novinárov poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a do práva verejnosti takéto informácie získať. Po predložení príspevku na schválenie žalobcovi je obmedzený v slobode prejavu tým, že príspevok nemôže zverejniť skôr, než sa žalobca k príspevku vyjadrí, pričom tento môže zároveň určovať lehotu, v ktorej tak môže urobiť. Tak by sa podľa Dohody dostával do situácie, kedy by musel nielen predkladať príspevok na schválenie žalobcovi, ale zároveň čakať na prípadné pripomienky žalobcu, a to v časovej lehote, ktorú by nemal ako objektívne odhadnúť či ovplyvniť. Navyše, po doručení pripomienok žalobcu, vo vopred neodhadnuteľnom čase, by musel vydať príspevok iba za podmienky, že príspevok bude v súlade s pripomienkami žalobcu, pričom za výsledný zverejnený príspevok by v zmysle § 5 ods. 1 Tlačového zákona zodpovedal v plnom rozsahu. Žalobca tak síce musí pravdivosť skutkových tvrdení vyvrátiť, nič to však nemení na skutočnosti, že Dohoda vo svojej podstate jeho slobodu prejavu obmedzuje a popiera, keď môže skutkové tvrdenia týkajúce sa žalobcu uverejniť len a výlučne za podmienok a spôsobom upraveným v Dohode, čo je plne v rozpore s čl. 26 ods. 4 Ústavy. Dohoda by bola navyše plne v rozpore s Etickým kódexom novinára prijatým Asociáciou na ochranu novinárskej etiky v Slovenskej republike, podľa ktorého obsah novinárskeho textu tvorí výlučne novinár, azda s jednou jedinou výnimkou, ktorou je autorizácia rozhovoru. Okrem uvedeného Dohodou dochádza k cenzúre samotného novinára, čo je

rovnako v rozpore s Etickým kódexom, ktorý považuje cenzúru za nezlučiteľnú s etickými pravidlami novinárskej práce a ako takú ju zakazuje. Podľa čl. VIII bod 1. a 2. Etického kódexu novinára. Obsah Dohody tak nielenže výrazne a intenzívne obmedzuje jeho slobodu prejavu, ale túto zároveň cenzuruje, pričom cenzúra je v zmysle čl. 26 ods. 3 Ústavy SR zakázaná. Z týchto dôvodov sa tak nemožno stotožniť so zovšeobecnením súdu, že vzhľadom k čl. 1 ods. 1 Dohody a čl. 2 ods. 4 Dohody táto neobmedzuje jeho slobodu prejavu. Súd opiera svoj názor iba o čl. 2 ods. 4 Dohody, ktorý predstavuje jediný záväzok žalobcu upravený v súvislosti predmetom Dohody, pričom úplne opomína ostatné ustanovenia Dohody, zaväzujúce len a iba jeho. Z uvedených dôvodov, i vzhľadom na nerovnosť práv a povinností strán Dohody, mal za to, že Dohoda predstavuje právny úkon, ktorý svojím obsahom odporuje kogentným ustanoveniam zákona, ktorými sú ust. čl. 26 Ústavy SR a § 3 a nasl. Tlačového zákona, čím je v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom. Navyše vzhľadom na obsah Dohody sa Dohodou vopred vzdáva práva na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 Ústavy SR, ktoré môže vzniknúť v budúcnosti, t. j. v situáciách, keď bude mať záujem uverejniť príspevok, ktorý sa týka žalobcu, čo podľa ust. § 574 ods. 2 zakladá neplatnosť Dohody. Argumentoval, že v rozpore s dobrými mravmi nie je len jednostranná sankcia za realizáciu slobody prejavu žalovaného bez obmedzovania dvojstranným právnym úkonom, a teda nad rámec Ústavou SR aprobovaného obmedzenia slobody prejavu, ale Dohoda ako celok, vrátane celého mechanizmu a všetkých ustanovení, ktorými dochádza k obmedzovaniu slobody prejavu žalovaného pod hrozbou prísnej a široko koncipovanej sankcie. Vo vzťahu k čl. 3 ods. 1 Dohody zdôraznil, že okruh povinností podliehajúcich uvedenej sankcii je tu vymedzený v najširšom možnom rozsahu oproti žiadnej sankcii voči porušeniu povinností žalobcu upravených Dohodou. Daná nerovnosť v právach a povinnostiach je však stále iba sekundárna oproti skutočnosti, že tak prísne koncipovaná peňažná sankcia len znásobuje zásah do jeho slobody prejavu. Navyše, uvedené ustanovenie Dohody sankcionuje porušenie povinností, ktoré nie sú v Dohode jasne koncipované, a tak je ich výklad ponechaný čisto na výkladových pravidlách žalobcu, ktoré mu však nemôžu byť vzhľadom k neurčitému obsahu týchto ustanovení vopred jasné, resp. tento vopred ich výklad nemôže ani len predpokladať. Poukázal na nezrozumiteľnosť a neurčitosť niektorých podstatných ustanovení Dohody a na výkladové pravidlo contra proferentem, v zmysle ktorého právnou normu, ktorá trpí nezrozumiteľnosťou, resp. neurčitosťou, treba vykladať na ťarchu navrhovateľa právneho úkonu, v tomto prípade žalobcu, ako navrhovateľa Dohody. Mal za to, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty uplatnenej v predmetnom konaní, pretože sa nedopustil porušenia povinností, od ktorých žalobca odvodzuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, a to s ohľadom na ustanovenia čl. 1 ods. 1 a ods. 2 a čl. 2 ods. 1 Dohody. Článok má spravodajský charakter plne v súlade s čl. 1 ods. 2 Dohody, na ktorý sa Dohoda nevzťahuje. Článok spracúva informácie o zmenách v majetkových pomeroch Š. B., bývalého prezidenta Fondu národného majetku SR v minulosti trestne stíhaného práve v súvislosti s výkonom jeho štátnozamestnaneckej činnosti a hospodárením so štátnym majetkom, čo v dôsledku uvedených skutočností osvedčuje tému článku, ako tému verejného záujmu. Posúdenie charakteru výrokov ako skutkových tvrdení, či hodnotiacich úsudkov, v tomto konaní považoval za rozhodujúce. V čl. 2 bod 5. Dohody je upravené jeho právo na zverejnenie hodnotiacich úsudkov založených na skutkových tvrdeniach uvedených v príspevku bez toho, aby sa na ne vzťahovali povinnosti žalovaného upravené v čl. 2 Dohody. Inými slovami, hodnotiace úsudky nepodliehajú povinnosti žalovaného upraveným v Dohode. Mal za to, že aj keby bola Dohoda platná jej porušenia by sa nedopustil, nakoľko výroky článku, na základe ktorých možno žalobcu identifikovať, predstavujú hodnotiace úsudky, ktorých zverejnenie žalovaným nie je dotknuté Dohodou (čl. 2 ods. 5 Dohody). Ide o polemické výroky s charakterom hodnotiacich úsudkov, ktoré autor Článku formuluje iba do náznakov s prvkami neistoty a pochyb, na rozdiel od skutkových tvrdení, ktorých znenie je vždy kategorické a bez akýchkoľvek pochyb. Z obsahov výrokov v kontexte článku je evidentné, že ide iba o subjektívne názory autora článku založené na pravdivom skutkovom základe, ktorý autor ponúka priamo v článku. Jednotlivé výroky nie sú ani spôsobilé zhoršiť či znevažovať postavenie žalobcu v spoločnosti, nakoľko, ako vyplýva z priloženého mediálneho rešeršu, nevyjadruje sa o žalobcovi nad rámec toho, čo je verejnosti známe z iných mediálnych príspevkov. Považoval zmluvnú pokutu upravenú v čl. 3 ods. 1 Dohody za neprimerane vysokú, keď táto sa vzťahuje výlučne na jeho sankcionovanie, keď sankcionuje každé porušenie povinností podľa Dohody, čo navyše znásobuje neurčitosť a nezrozumiteľnosť ustanovení Dohody a široká nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán. Z uvedených dôvodov považoval zmluvnú pokutu za rozpornú s dobrými mravmi. Poukázal na to, že článok obsahuje iba tri výroky (ktoré sú mimochodom hodnotiacimi úsudkami autora a ktoré žalobcu v žiadnom rozsahu neznevažujú nad mieru toho, čo je verejnosti známe o žalobcovi z iných médií), ktoré by mohli predstavovať porušenie Dohody, pričom článok informuje o téme verejného záujmu, jeho subjektom je osoba verejného záujmu (ktorú rovnako predstavuje žalobca), čo však nie je

v žiadnom rozsahu zohľadnené tak v rámci ustanovení Dohody, ako ani v rámci žaloby. Výroky nie sú spôsobilé zásahu do osobnostných práv žalobcu, nakoľko žalobcu v žiadnom rozsahu nedeňonestujú ani neznevažujú ale naopak, opisujú skutočnosti, ktoré sú založené na pravdivostnom skutkovom základe a v žiadnom rozsahu nič neprikrášľujú ani nezveličujú. Autor výrokmi ani žalobcu nekritizuje, čo ani nie je žiaduce, nakoľko objektom témy nie je vôbec žalobca, ale Š. B.. S ohľadom na uvedené považoval zníženie dojednanej zmluvnej pokuty za neprimerané, nakoľko zmluvná pokuta vo výške 5.000 eur je stále neprimerane vysoká vzhľadom k hodnote a významu zabezpečovanej povinnosti, a to nielen vo všeobecnosti, ale najmä v prípade výrokov, ktoré jednak boli iba tri, pričom ich primárnym objektom nebol ani žalobca, ale Š. B., a tieto vzhľadom k ich charakteru tak ani neboli spôsobilé zásahu do osobnostných práv žalobcu. Mal za to, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a z tohto dôvodu nepreskúmateľný. V odvolacej replike zotrval na dôvodoch odvolania.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že s odvolaním žalobu nesúhlasí. Uviedol, že nosnými piliermi predmetnej dohody, bez ktorých by k jej uzavretiu nedošlo, boli záväzok žalobcu na späťvzatie žaloby podanej v súdnej veci tvoriacej predmet dohody a záväzok žalovaného spočívajúci v povinnosti zasielať svoje budúce príspevky na vyjadrenie žalobcovi. Predmetom dohody teda bolo mimosúdne urovanie sporu a zakotvenie práv a povinností jej účastníkov s tým spojených, čo predstavuje právny úkon v plnom súlade s platným právnym poriadkom. V zmysle článku 2 ods. 3 Dohody má trojdňovú lehotu na písomné oznámenie svojich pripomienok ku skutkovým tvrdeniam uvedeným v príspevku pripravenom na zverejnenie, ibaže by vzhľadom na charakter príspevku bola táto lehota krátka - v takom prípade je povinný vyrozumieť žalovaného o primeranej lehote, v ktorej pripomienky doručí. Ustanovenie článku 2 ods. 4 Dohody následne upravuje postup v prípade, že v rámci svojich pripomienok predložil dôkazy a argumenty vyvracajúce alebo vážne spochybňujúce pravdivosť a úplnosť skutkových tvrdení obsiahnutých v príspevku. V takom prípade žalovaný má možnosť sa rozhodnúť, či sám upraví (a následne zverejní) príspevok tak, aby bol v súlade s dôkazmi ním predloženými, alebo príspevok nezverejní. Z uvedeného zároveň implicitne vyplýva, že ak so svojimi pripomienkami dôkazy alebo argumenty vyvracajúce pravdivosť skutkových tvrdení obsiahnutých v príspevku žalovanému nepredloží, žalovaný môže príspevok zverejniť bez zmeny. Rovnako môže žalovaný zverejniť príspevok bez zmeny aj vtedy, ak žalobca na predložený príspevok nereagoval alebo reagoval po uplynutí stanovenej lehoty s tým, že príspevky s charakterom spravodajstva v zmysle dohody ani nemá možnosť pripomienkovať. Argumentácia žalovaného o cenzúre (ktorá znamená skutočné vonkajšie zabránenie zverejneniu príspevku) a o narušení princípu tvorby textu príspevku novinárom (ktorá by znamenala priamu zmenu textáže príspevku inou osobou) je absolútne zavádzajúca. Účelom úpravy postupu pripomienkovania žurnalistických príspevkov žalovaného bolo, aby sa predišlo zverejňovaniu nepravdivých skutkových tvrdení o žalobcovi, ako tomu bolo v prípade článkov tvoriacich predmet dohodou mimosúdne skončeného sporu. Úprava sledujúca ciele obdobné tým, ktoré sledujú citované ustanovenia Dohody, sú jednak zahrnuté do Tlačového zákona č. 167/2008 Z. z. v platnom znení, jednak sú v oblasti žurnalistiky obvyklé, dokonca sú obsiahnuté v základných pravidlách novinárskej etiky. V danom prípade išlo o prevzatie určitých záväzkov dobrovoľne, na základe slobodne prijatého rozhodnutia žalovaného uzavrieť dvojstranný právny akt. K porušeniu ústavného práva na slobodu tlače, teda čo aj len z tohto dôvodu, nemohlo dôjsť. Vznik dohody inicioval sám žalovaný, ako to potvrdil vo svojej svedeckej výpovedi svedok L. M. W., v čase uzavretia dohody štatutárny orgán subjektu, ktorého právnym nástupcom sa stal žalovaný. Dohodu právny predchodca žalovaného následne dobrovoľne podpísal, pričom bol si plne vedomý záväzkov z nich vyplývajúcich, keďže pri tvorbe a uzavretí dohody obidvom zmluvným stranám asistoval právnik. Účelovosť námietky žalovaného o protiústavnosti dohody ešte viac zvyrazňuje fakt, že v čase uzavretia dohody (kedy žalovaný očakával naplnenie výhod, ktoré mu z dohody mali plynúť v podobe späťvzatia žaloby v súdnej veci tvoriacej predmet dohody) jej rozpor s ústavnou zásadou slobody prejavu a z toho plynúcu neplatnosť žalovaný nenamietal. V dohode je z pohľadu § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka jednoznačne, určite a zrozumiteľne vyjadrené, že sa dohodli na mimosúdnom urovaní súdneho sporu, ktorého boli účastníkmi a v nadväznosti na uvedené si určili svoje ďalšie vzájomné práva a povinnosti. Zotrval na tom, že Dohoda predstavuje platný právny úkon, ktorý je v absolútnom súlade s platnou legislatívou. Ak by sa však aj zistila neplatnosť niektorých z jej ustanovení, v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka nedotýka sa táto neplatnosť celej dohody, len prípadne určitých konkrétnych ustanovení, čo by nič nemenilo na povinnosti jej účastníkov dodržiavať jej ostatné, platné a účinné ustanovenia. Príspevok žalovaného nespĺňa kritériá vecnosti, stručnosti ani presnosti, keď sa na viacerých miestach vracia do dávnejšej minulosti, opisuje okolnosti prípadu, pričom niekoľkokrát vyslovuje rôzne domnienky, čo vylučuje spravodajský charakter príspevku. Nad rámec uvedeného treba podotknúť, že v zmysle článku 2 ods. 1 v spojitosti s ust. článku 1 ods. 2 Dohody povinnosť žalovaného predkladať príspevky majúce hoci aj spravodajský charakter, bola vylúčená vtedy,

ak k opisovaným skutočnostiam došlo najviac 15 dní pred zverejnením príspevku. Okolnosť, či ide v danom prípade o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok, nič nemení na tom, že žalovaný bol povinný mu príspevok poskytnúť na vyjadrenie. Ustanovenie článku 2 ods. 5 Dohody len vyhradzuje právo žalovaného v prípade inak spripomenkovaného článku časť svojho príspevku majúci charakter hodnotiaceho úsudku zverejniť bez ohľadu na predložené dôkazy vo veciach majúcich charakter skutkových tvrdení podľa čl. 2 ods. 4 Dohody. Bez adekvátneho kontextu použité tvrdenie žalovaného, podľa ktorého "hodnotiace úsudky žalovaného nepodliehajú povinnostiam žalovaného upraveným v dohode" je teda z pohľadu prejednávanej veci právne irelevantné s prihliadnutím na to, že bez ohľadu na charakter tvrdení obsiahnutých v príspevku, ten mal byť v zmysle dohody predložený žalobcovi na vyjadrenie. Predmetom Dohody bolo mimosúdne skončenie sporu, v ktorej sa domáhal zaplata sumy 20 miliónov Sk (v prepočte na eurá: 663.878,38 eur), a to za štyri články zverejnené v období rokov 2005 až 2007 žalovaným, ktoré podľa neho obsahovali nepravdivé skutkové tvrdenia o ňom. Z konania žalovaného, ktorým inicioval mimosúdne skončenie sporu, sa možno dôvodne domnievať, že hrozbu uloženia povinnosti zaplatiť predmetnú sumu považoval za reálnu. On svoju zmluvne prebratú povinnosť vziať predmetnú žalobu späť, splnil. Výšku zmluvnej pokuty je len cca. 1,5 % zo vtedy žalovanej sumy, aj s prihliadnutím na opakovaný výskyt porušenia žalobcových práv žalovaným, vôbec nepovažuje za neúmernú, pričom poukazuje aj na fakt, že suma 10 tisíc eur pri tržbách žalovaného vo výške vyše 33 miliónov eur (rok 2019) nie je pre žalovaného likvidačná. Zmluvná pokuta má plniť zabezpečovaciu funkciu a pri jej nižšej výške by sa s vysokou pravdepodobnosťou minula akémukoľvek účinku. V čase uzatvárania dohody žalovaný s výškou zmluvnej pokuty súhlasil a dohodu dobrovoľne podpísal. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacej duplike zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie zaoberal nárokom žalobcu; ktorým sa domáhal zaplata sumy 10.000,- eur s príslušenstvom titulom zmluvnej pokuty za porušenie záväzku žalovaného vyplývajúceho z Dohody o skončení sporu mimosúdnym zmierom zo dňa 11.02.2009; z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými žalobca preukazoval opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaný bránil proti uplatňovanému nároku. Na jeho posúdenie si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery sú dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Ustálený skutkový stav tak umožňoval prijať spoľahlivý záver, že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť predložiť žalobcovi článok uverejnený v týždenníku A. XDNÍ S. Č. XX R. F. XXXX na vyjadrenie za účelom zaujatia stanoviska, pre ktorý prípad si strany platne dojednali zmluvnú pokutu vo výške 10.000,- eur.

6. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzajú zo správnej aplikácie ako i výkladu právnych predpisov. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na správnom právnom názore v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 544 a § 545a Občianskeho zákonníka, že žalobcovi vznikol nárok na zaplata zmluvnej pokuty, ktorej výšku je potrebné vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti znížiť o jednu polovicu. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade sa javí ako primeraná zmluvná pokuta vo výške 5.000,- eur. Žalovaný v podanom odvolaní neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia, z konania pred súdom prvej inštancie iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie je zákonom zodpovedajúcim spôsobom a presvedčivo odôvodnený. Z odôvodnenia možno zistiť na akých skutkových a právnych záveroch je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, teda je z neho zrejmé, k akým právnym záverom konajúci súd dospel a akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je tak dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní z hľadiska správnosti zaujatých skutkových a právnych záverov, proti týmto záverom súdu prvej inštancie mohol žalovaný náležite skutkovo a právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti bolo zachované jeho právo na spravodlivý súdny proces, nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom len z dôvodu, že odôvodnenie rozhodnutia nezodpovedá jeho predstavám a očakávaniam, a preto žalovaným uplatnený odvolací dôvod založený na tvrdení, že bolo porušené jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nemôže obstať.

8. Súkromnoprávne vzťahy sú založené na autonómii a zmluvnej slobode subjektov týchto vzťahov. Pre konanie súkromnoprávných subjektov je charakteristická nielen samoregulácia ich záujmov prostredníctvom právnych úkonov, ale aj potenciálne dôsledky ich právnych úkonov pre tretie osoby. Pri uzatváraní zmlúv a realizácii práv a povinností, ktoré sú obsahom právneho vzťahu založeného touto - ktorou zmluvou, platí zásada uplatňovaná v súkromnoprávných vzťahoch "pacta sunt servanda" (t.j. zmluvy sa majú dodržiavať), ktorá je úzko naviazaná na zásady súkromného práva - zásadu autonómie vôle a zásadu zmluvnej slobody. Tieto zásady vo vzájomnom kontexte vyjadrujú, že zmluvné strany sú, pri splnení zákonných požiadaviek, oprávnené zaviazat' sa k čomukoľvek, čo nie je zakázané, avšak keď už raz zmluvu uzatvoria, sú povinné dohodnuté práva a povinnosti rešpektovať.

9. V posudzovanej veci možno konštatovať, že žalovaný na základe uzatvorenej Dohody dobrovoľne, na základe vlastného slobodného rozhodnutia, prevzal na seba záväzok zasielať svoje budúce príspevky nespravodajského charakteru vopred na vyjadrenie žalobcovi na zaujatie stanoviska a vyčkať na vyjadrenie žalobcu. Pokiaľ žalovaný prevzal na seba tento záväzok na základe dvojstranného záväzkového vzťahu, nemôže sa v zmysle zásady pacta sunt servanda dovolávať obmedzenia ústavou garantovaného práva na slobodu prejavu a práva šíriť informácie týkajúce sa verejného záujmu. Záväzok žalovaného nemôže predstavovať neprípustný zásah do jeho slobody prejavu ani z dôvodu, že účelom dojednania záväzku bol záujem oboch strán informovať do budúcnosti o žalobcovi objektívne a pravdivo. Pokiaľ Dohoda ukladá žalovanému povinnosť uverejniť príspevok o žalobcovi v súlade s dôkazmi, ktoré vyvracajú alebo sponchybujú pravdivosť či úplnosť skutkových tvrdení, ukladá mu informovať o žalobcovi na základe pravdivých a úplných faktov, čo nepredstavuje obmedzenie slobody prejavu, ktoré navyše nie je absolútne, je totiž obmedzené, tak ako to predpokladá článok 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, právami na ochranu osobnosti a dobrej povesti v rozsahu vymedzenom ustanoveniami § 11 a nasl. a § 19b Občianskeho zákonníka. V prípade, ak žalovaný nebude akceptovať žalobcom mu predložené dôkazy, nič mu nebráni príspevok bez zmeny uverejniť. Žalovaný môže príspevok uverejniť aj v prípade, ak sa žalobca nevyjadrí vôbec alebo v lehote, a ak ide o hodnotiace úsudky. Žalovaný sa tak uzavretím Dohody nevzdáva práva na slobodu prejavu, ktoré môže vzniknúť v budúcnosti. Nenáležitá je aj námietka žalovaného týkajúca sa nerovnosti práv a povinností strán Dohody, keďže záväzok žalovaného je vyvážený tým, že žalobca prevzal na seba záväzok zobrať späť žalobu na Okresnom súde v Trnave. Žalovaný sa tak nedôvodne dovoláva neplatnosti Dohody s poukazom na § 39 a § 574 ods. 2 Obč. zák.

10. Vôľa strán je jasne, určito aj zrozumiteľne vyjadrená a jednoznačne smerovala k mimosúdnej urovnaniu súdneho sporu a v snahe vyhnúť sa v budúcnosti takýmto sporom strany upravili svoje práva a povinnosti. Ustanovenia čl. 2 Dohody vymedzujú vzájomné práva a povinnosti dostatočne určito tak, že na ich základe možno zistiť, či došlo k porušeniu záväzku žalovaného. Námietka nezrozumiteľnosti a neurčitosti Dohody preto neobstojí. Preukázať, či príspevok mal v zmysle čl. 1 ods. 2 Dohody spravodajský charakter bolo na žalovanom. Informovanie o zmenách v majetkových pomeroch bývalého prezidenta FNM SR síce predstavuje tému verejného záujmu, nejde však o spravodajstvo, ktoré by vecne, presne a stručne informovalo o aktuálnom dianí, resp. udalosti, ktorá nastala najviac 15 dní pred odovzdaním príspevku do tlače.

11. Povinnosť predložiť príspevok na vyjadrenie žalobcovi sa týkala nespravodajského príspevku bez zreteľa na to, či v ňom uverejnené výroky mali charakter skutkových tvrdení alebo hodnotiacich úsudkov, a preto nedôvodne žalovaný namieta, že sa porušenia Dohody nedopustil, pretože ide o hodnotiace úsudky. Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že zverejnenie hodnotiacich úsudkov nie je dotknuté Dohodou.

12. Správne súd prvej inštancie posúdil aj primeranosť výšky dojednanej zmluvnej pokuty, keď dospel k záveru, že túto je potrebné v jednej polovici znížiť vzhľadom na to, že išlo o 3 výroky a článok sa žalobcu primárne netýkal. Súd prvej inštancie vzal za základ svojej voľnej úvahy kritériá vyplývajúce z § 545a Obč. zák. a po zohľadnení všetkých relevantných skutočností, ktoré mali vplyv na výšku zmluvnej pokuty, priznal jej konkrétnu výšku s ohľadom na individuálne okolnosti daného prípadu, a preto mu nemožno z hľadiska právneho posúdenia veci vytknúť žiadne pochybenie. Nižšia výška zmluvnej pokuty by už nemusela efektívne plniť svoju zabezpečovaciu funkciu.

13. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalovaným uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé sponchybníť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane výroku o náhrade trov konania, potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).